

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA RUSKÉHO A FRANCOUZSKÉHO JAZYKA

FEMINISMUS A DÍLO BENOÎTE GROULTOVÉ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Radana Jarošová

Francouzský jazyk se zaměřením na vzdělávání

2009-2012

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Radka Fridrichová.

Plzeň, 20.dubna 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni dne

Podpis

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat Mgr. et Mgr. Radce Fridrichové za odborné vedení a cenné rady při zpracovávání bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD.....	I
1 FEMINISMUS- DEFINICE, CHARAKTERISTIKA	II
1.1 DEFINICE.....	II
1.2. CHARAKTERISTIKA.....	III
1.3. HISTORIE.....	III
1.3.1. První vlna.....	IV
1.3.2. Druhá vlna feminismu	V
1.3.3. Současné feministické proudy:	VI
2 ŽIVOT A TVORBA BENOÎTE GROULTOVÉ.....	X
2.1 ŽIVOT BENOÎTE GROULTOVÉ.....	X
2.1.1 Dětství Benoîte Groultové	X
2.1.2 Vzdělání Benoîte Groultové	XI
2.1.3 První manželství.....	XI
2.1.4 Život Benoîte po válce	XII
2.1.5 Druhé manželství	XII
2.1.6 Třetí manželství	XIII
2.1.7 Benoîte jako novinářka, spisovatelka, feministka	XIII
2.2 DÍLO BENOÎTE GROULTOVÉ:	XV
2.2.1 Koráby Lásky.....	XV
2.2.2 Odvážná zpověď	XVI
3 FEMINISMUS V DÍLE BENOÎTE GROULTOVÉ:	XVIII
3.1 KORÁBY LÁSKY	XVIII
3.1.1 Obraz ženy	XVIII
3.1.2 Obraz muže.....	XIX
3.1.3 Odmítnutí žádosti o ruku	XX
3.1.4 Obraz mužského pohlaví	XXI
Shrnutí	XXIII
3.2 ODVÁŽNÁ ZPOVĚĎ	XXIV
3.2.1 Žena v očích muže	XXIV
3.2.2 Obraz ženy ve společnosti	XXV
3.2.3 Absence žen v církvi a literatuře.....	XXVI
3.2.4 Soužití ženy s mužem.....	XXVIII
Shrnutí	XXIX
ZÁVĚR	XXX
RESUMÉ.....	XXXI
SEZNAM LITERATURY	XXXII

ÚVOD

„Je to děsné, ale feminismus dnes není pokládán za názor, nýbrž za charakterovou vadu.“ (Groult, 1997, s.181)

Bakalářská práce na téma *Feminismus a dílo Benoîte Groultové* je rozdělena na dvě části, na část praktickou a část teoretickou. Cílem praktické části je představit základní feministické proudy, nastínit historii feminizmu a poté se zaměřit na jednu z nejvýznamnějších feministek současnosti, Benoîte Groultovou.

V první kapitole vymezíme pojem *feminismus* a blíže si ho budeme charakterizovat. Nastíníme také jeho historii, kterou dělíme podle odborné literatury na první a druhou vlnu. Objasníme si, kdy tyto dvě vlny probíhaly a co bylo jejich cílem. Tato kapitola bude věnována i dnešním feministickým proudům. Těch je opravdu mnoho, ale my se budeme zabývat jen těmi nejvýraznějšími. Pro tuto práci jsme převzali klasifikaci z publikace *ABC Feminismu*, ve které je použito rozdělení feministických proudů podle socioložky Judith Lorber.

Předmětem této práce není jen feminismus, ale také život a dílo francouzské spisovatelky Benoîte Groultové, která bohužel není v českém prostředí tolik známá, jako ve své rodné Francii. Druhá kapitola je proto věnována právě životu a dílu Benoîte Groultové.

Cílem praktické části bakalářské práce je vyzdvihnout z díla Benoîte Groultové feministické myšlenky. Touto problematikou se budeme zabývat v poslední kapitole. Benoîte napsala mnoho děl, ale pro rozbor byly vybrány jen dvě. Každá z těchto knih je jiná. Titul *Koráby lásky* je prvním románem autorky. Dílo, kterému dala Benoîte Groultová název *Odvážná zpověď*, je naopak životopisem, který byl vydán jako jedna z posledních autorčiniých knih. Pro rozbor byly vybrány záměrně právě tyto dva od sebe odlišné tituly jako důkaz toho, že feminismus Benoîte Groultové dýchá z různých typů děl autorky.

Tematika feminizmu je rozsáhlá, stejně jako množství knih Benoîte Groultové a jejího pojetí feminizmu v nich, ale tato práce se soustřeďuje na nejdůležitější fakta a příklady. Práce je vhodná jako základ k rozpracování závěrečné diplomové práce.

1 FEMINISMUS- DEFINICE, CHARAKTERISTIKA

Abychom dobře rozuměli pojmu *feminismus*, je třeba ho definovat a blíže charakterizovat. Jak se dočteme, jedná se o pojem celkem široký a každý slovník, encyklopedie nebo odborná literatura píše o feminismu jinak.

1.1 DEFINICE

Definici feminismu nelze jednoznačně napsat, neboť takových definicí lze najít, ať už ve slovnících, encyklopediích nebo specializované literatuře, mnoho, uveďme zde tedy pro představu několik příkladů takových definicí.

Podle *Ilustrované Encyklopedie* je *feminismus* definován takto:

„Feminismus - sociologie: Hnutí usilující o dosažení politické, ekonomické a sociální rovnosti žen s muži, prosazení práv a zájmů žen; vzniklo ve 2. pol. 19. a poč. 20. století. Psychologie: chování, postoje a projevy charakteristické pro ženy, např. Převaha intuitivních složek myšlení.“ (Ilustrovaná encyklopedie 1, A-I., 1995, s. 348)

Slovník cizích slov vymezuje *feminismus* následovně:

„Feminismus - i feminizmus m (2. j. - mu) 1. (dř) snaha o zrovnoprávnění žen s muži 2. umělec. (např. malíř.) záliba v ženskosti 3. biol. Projev pohlavních změn samcův typ samičí.“ (Slovník cizích slov, 1996, s. 184)

Podle internetového serveru *feminismus.cz* je *feminismus* definován tímto způsobem:

„Feminismus je název pro komplex ideologií, sociálních teorií a politických hnutí, jejichž cílem je výzkum a potírání jevů, které lze považovat za projevy a součást utlačování žen, jako sociální skupiny. Počátky má v 18. stol., do té doby je nazýván ženským hnutím. Feminismus si klád za cíl zahrnutí ženských práv pod lidská práva a zlepšení životních podmínek žen. Mezi další požadavky patřilo vydobytí základních občanských práv (volební právo, právo na majetek, vzdělání, ochranu před formami násilí, atp. .“
(Feminismus.cz. Feminismus.cz [online]. 2003 [cit. 2012-04-19]. Dostupné z: <http://www.feminismus.cz/slovnicek.shtml#F>)

Dle publikace *Literatura a feminismus* je *feminismus* definován následovně:

„Moje definice feminismu, jež bude určující pro celou knihu, vychází z toho, že jde o politický pohled odrážející dva základní předpoklady: (1) že rozdílnost pohlaví je základem strukturální nerovnosti mezi ženami a muži, která je příčinou systematické sociální nespravedlnosti vůči ženám; a (2) že nerovnost mezi pohlavími není výsledkem biologické nutnosti, ale vzniká v důsledku kulturní interpretace rozdílů mezi pohlavími. Tento pohled určuje dvojitý program feminismu: pochopit sociální a psychické mechanismy, jež vytvářejí a upevňují nerovnost mezi pohlavími, a následně je změnit.“ (Pam Morrisová, 2000, s. 4)

1.2. CHARAKTERISTIKA

Feminismus lze chápat různě. V současné době totiž existuje, jak uvádí odborné publikace, velmi mnoho feministických směrů. Tyto směry se navzájem ovlivňují a vznikají směry nové. Spíše se hovoří tedy o feminismech.

Problémy, kterými se feministky zabývají, jsou například: násilí na ženách, útlak, patriarchát, sexuální obtěžování, generové stereotypy, mateřství, ale také nerovné platové podmínky a pracovní příležitosti.

1.3. HISTORIE

Ač se ženy setkávají s problémy, které se týkají nerovnoprávností žen a mužů řekněme od doby, kdy se společnost stávala moderní, slovo *feminismus*, jak bylo už výše zmíněno, vzniklo teprve nedávno. Dříve totiž nebylo třeba problémy související s nerovnoprávnostmi žen a mužů pojmenovávat, protože se neřešily, a tudíž je historie feminismu poměrně nová.

Dějiny feminismu jsou dle odborné literatury děleny na tři takzvané *vlny*. Tyto vlny jsou rozděleny podle toho, čím se tehdejší feministky zabývaly, jaké byly jejich cíle a požadavky, proti čemu se bouřily a podle toho, kdy daná vlna probíhala. Lze tedy hovořit o *první vlně*, *druhé vlně* a *vlně třetí*. Nyní si rozebereme první dvě vlny. *Třetí vlnu* lze spíše chápat jako současný feministický proud navazující na předešlé vlny feminismu, proto se *třetí vlnou* budeme zabývat v kapitole věnované feministickým proudům

1.3.1. PRVNÍ VLNA

První vlna feminismu nastala v první třetině osmnáctého století a trvala asi do roku 1930. V té době došlo ke dvěma revolucím. K americké revoluci, která trvala od roku 1775 do roku 1783 a k Velké francouzské revoluci, která začala v roce 1789 a skončila v roce 1799. Díky těmto dvěma revolucím došlo k prosazení demokratických principů ve společnosti. Byla vydána *Deklarace lidských práv*, přičemž byla všem lidem přiznána základní občanská práva. Jednalo se o právo volit, právo na vzdělání a právo na majetek. Ve skutečnosti byla tato práva přidělena jen některým mužům. Žádným ženám základní práva přiznána nebyla. Cílem první vlny feminismu bylo tedy získání volebního práva také pro ženy, ale i získání rovného přístupu ke vzdělání oběma pohlavím.

Nespokojené ženy později vystoupily během Francouzské revoluce a přednesly Konventu své požadavky. Ten je ovšem vykázal a navíc sáhl po dalším omezení práv žen. I v Anglii a Americe vystupovaly ženy dožadující se svých práv.

V roce 1866 byla britskému parlamentu předložena petice v rámci boje za volební právo, kterou podepsalo 1500 žen. Ženy tehdy žádaly hlasovací právo. Petice ale byla ignorována a aktivistky si tedy založily *Národní spolek pro hlasovací právo* (*National Society for Women's Suffrage*). Odtud pochází název pro tehdejší feministky – *sufražetky* (anglicky *suffragettes* – aktivistky za volební právo žen). Do konce 19. století byly do parlamentu posílány petice, v Americe i Anglii probíhaly demonstrace a mítinky. Sufražetky dokonce narušovaly politická shromáždění a projevovaly civilní neposlušnost. Jednalo se o militantní taktiku, která měla své příznivce, ale i odpůrce. Z počátku byly ženy z těchto spolků hlavně ze střední třídy, později se ale přidaly i ženy z třídy dělnické, protože doufaly, že se získáním volebního práva budou mít také vliv na vládu v ekonomických a sociálních otázkách. Sufražetkám se okolí vysmívalo, bylo jim vytýkáno, že popírají ženskou roli. I dnes je pojem *sufražetka* chápán spíše hanlivě.

První vlna feminismu skončila v roce 1930, a to ze dvou důvodů. Za prvé nastala celosvětová ekonomická krize a také nástup fašismu. Kvůli těmto změnám byla společnost nucena zabývat se jinými otázkami, než jsou feministická hnutí. Druhý důvod byl ten, že hlavní cíle první vlny byly v zásadě splněny. Ženy získaly právo na vzdělání i právo na majetek. Ve většině evropských zemí došlo po druhé světové válce k umožnění ženám volit. Zmíňme zde například tehdejší Československo, kde bylo ženám přiznáno volební

právo v roce 1918, ve Francii ženy volí od roku 1945, ve Švýcarsku ženy mohly k volbám až mnohem později, a to v roce 1971. (Srov. Vardlová, 2004, s. 169-170)

1.3.2. DRUHÁ VLNA FEMINISMU

Díky tomu, že cíle první vlny byly částečně splněny, ženské hnutí se na chvíli odmlčelo. Před nástupem druhé vlny feminizmu, která trvala asi od šedesátých do osmdesátých let dvacátého století, bylo vydáno několik děl, které ovlivnily další uvažování o ženské otázce.

Zmiňme například Viginii Wolfovou, která si ve svých dílech uvědomuje, že problém žen tkví ve způsobu, jakým jsou ženy společensky situovány. Její nejvíce feministicky laděná díla jsou eseje *Vlastní pokoj*, *Tři Guineje* a *Zabít domácího anděla*.

Další významnou feministkou té doby byla Simone de Beauvoirová, která ve své knize *Druhé pohlaví* popisuje rozdílné světy žen a mužů.

Druhá vlna feminizmu se začala formovat v šedesátých letech dvacátého století. Soustředovala se na odstranění přetrvávajících nerovností mezi muži a ženami. Přes to, že oficiálně byly nerovnosti odstraněny, i nadále pokračovaly. Ženy si uvědomovaly, že jsou utlačovány a diskriminovány. Nesouhlasily s tím, že mají role těch, které jen udržují teplo domácího krbu. (Srov. Vardlová, 2004, s. 175 - 176)

Přibližně od šedesátých do devadesátých let dvacátého století se druhá vlna zabývala také problematikou týkající se násilí na ženách. Nejsilnější instituce propagující násilí na ženách je podle feministek pornografie. Některé radikální feministky dokonce tvrdí, že pornografie je teorie, znásilnění praxe. (Srov. Vardlová, 2004, s. 139-140)

1.3.3. SOUČASNÉ FEMINISTICKÉ PROUDY:

V roce 1998 rozdělila socioložka Judith Lorber feministické proudy na tři základní kategorie. První dvě kategorie do sebe řadí takové proudy, které mají společné to, že takřka navazují na druhou vlnu, neboť mají stejné myšlenky, avšak je nadále rozvíjejí. Obě tyto kategorie se zabývají stejným problémem, a to tím, že patriarchát je strukturální systém, který ženy diskriminuje a také je ponižuje. Kategorie jsou ale dvě, a to z toho důvodu, že každá má jiné politické programy aktivit, které by jim pomohly dosáhnout cíle. Do těchto kategorií feministických proudů patří *genderově reformní feminismy a feminismy genderově motivovaného odporu*. Třetí skupinu feminismů představuje takzvaná *třetí vlna feminismu*. (Vardlová, 2004, s. 202)

Do uvedených kategorií patří feministické proudy, kterých je v dnešní době mnoho. Výčet proudů, kterému se v jedné z dalších kapitol budeme věnovat, je třeba proto chápat jako základní. Dnes se tyto feminismy navzájem ovlivňují, kritizují, vzájemně se prolínají, navzájem se inspirují a tvoří tak další směry. Lze tedy tvrdit, že se mění. Vždy záleží samozřejmě na tom, v jakém prostředí je feministický proud realizován, jaká osobnost ho posouvá dál a kdo se s ním ztotožňuje.

1.3.3.1. GENDEROVĚ REFORMNÍ FEMINISMY

Genderově reformní feminismy zdůrazňují podobnosti mezi ženou a mužem. Jejich hlavní oblastí zájmu je právo. Tyto typy feminismů se snaží právo změnit. Zaměřují se zejména na problémy, které se týkají diskriminace. Chtějí dosáhnout toho, aby bylo ženám umožněno stejné uplatnění ve společnosti, jako mají muži. Cílem reformních feminismů je změnit patriarchální systém tak, že do něj pronikají a snaží se měnit zákony a ekonomické možnosti. Judith Lorber sem řadí feminismus *liberální, marxistický, socialistický a rozvojový*. (Srov. Vardlová, 2004, s. 203)

- **Liberální feminismus**

Liberální feminismus se zabývá rovnocenným zákonem a právem. Snaží se tedy řešit rovnoprávnost žen a mužů. Liberální feministky působily v první vlně feminismu, kdy prosazovaly volební právo pro ženy. Nyní lze mluvit hlavně o zemích, kde jsou jiné zákony pro muže a jiné zákony pro ženy. (Srov. Vardlová, 2004, s. 203)

- **Marxistický a socialistický feminismus**

Tyto dva feminismy usilují o rovnoprávnost mužů a žen v oblasti ekonomiky. Oba typy feminizmů vycházejí z marxistické kritiky kapitalistického útlaku. Ke své analýze využívají marxistické kategorie, třídní stratifikaci. Nerovnou pozici žen vnímají jako důsledek toho, že jsou ženy finančně závislé na mužích. Zmíněná závislost plyne z materiální podstaty kapitalistického vykořisťování a také z generových stereotypů muže jako živitele a ženy jako pečovatelky o domácnost. Kdyby žena byla ekonomicky nezávislá, stala by se nezávislou i v jiných rovinách. Podle těchto feminizmů východisko spočívá ve změně struktury společnosti, což je možné realizovat pouze revoluční cestou. (Srov. Vardlová, 2004, s. 204)

Oba feminismy, marxistický i socialistický, vycházejí z Marxovy kritiky kapitalistického útoku. Cíle těchto feminizmů jsou: zvyšování ekonomických možností žen, rozvoj uplatnění na trhu práce, zvyšování jejich mezd a zlepšování pracovních podmínek pro ženy. Feministky se také zajímají o to, zda je pracující žena podporována rodinou.

Dále je kritizováno nerovné rozdělení rolí v domácnosti na tzv. „druhou směnu“, kdy ženě po příchodu z práce pokračují povinnosti doma, které se týkají domácích prací a péče o děti. Ženy za tuto práci nedostávají plat. Feministky tvrdí, že pokud by se ženy vzbouřily v revoluci a ukončily by práci v domácnosti, vedlo by to ke konci patriarchy. (Srov. Vardlová, 2004, s. 204)

- **Rozvojový feminismus**

Strategie rozvojového feminizmu se zabývají problémy žen v hospodářsky rozvojových zemích. Jde tedy o *feminismus Třetího světa*. Tento druh feminizmu se snaží prosadit feministické ideje v souladu s kulturou dané země. Dá se říci, že se jedná o kombinaci socialistických a liberálních feminizmů. (Srov. Vardlová, 2004, s. 204)

1.3.3.2. FEMINISMY ODPORU

Feminismy odporu se zabývají rozdíly myšlení a prožívání žen a mužů. Kritizují patriarchy. Lze sem podle Lorber zařadit například feminismus *radikální, lesbický, separatistický* či *psychoanalytický*. (Srov. Vardlová, 2004, s. 205)

- **Radikální feminismus**

Radikální feministky jsou přesvědčeny, že jsou utlačovány muži, a to ve všech rovinách. Je to podle nich důsledkem patriarchálního upořádání společnosti. Zabývají se zneužíváním žen muži a sexuálním vykořisťováním. Ideálním cílem radikálního feminizmu je matriarchát. (Srov. Vardlová, 2004, s. 205)

- **Lesbický separatistický feminismus**

Lesbický separatistický feminismus má velmi blízko k radikálnímu feminizmu. (Srov. Vardlová, 2004, s. 205-206)

1.3.3.3. TŘETÍ VLNA FEMINISMU

Třetím souborem feministických proudů je takzvaná *třetí vlna feminizmu*. Třetí vlna dosáhla změn v osmdesátých letech, které se týkaly pohledů na gender, sexualitu a pohlaví. Mezi feminizmy, které se řadí do třetí vlny, jsou mimo jiné *multirasový feminismus*, *postmoderní feminismus*, ale také *ekofeminismus*, který je jeden z nejdůležitějších feministických směrů současnosti.

- **Multirasový feminismus**

Multirasové feministky se zabývají rasismem, který znevýhodňuje menšinové příslušníky ve většinové společnosti. Zkoumají také to, jak ovlivňuje sociální postavení životní možnosti, volby a způsoby jednotlivců i skupin. (Srov. Vardlová, 2004, s. 208)

- **Postmoderní feminismus**

Postmoderní feminismus se zabývá problematikou genderu. Podle postmoderního feminizmu se ženské nebo mužské role jedinců formují až průběhem socializace. To, zda je člověk vnímán jako muž nebo jako žena, závisí na kontextech, ve kterých své mužství nebo ženství předvádí. Nezáleží tedy, jak tom, jaké má jedinec pohlaví, ale na performaci svého genderu. (Srov. Vardlová, 2004, s. 209)

- **Ekofeminismus**

Termín *ekofeminismus* byl poprvé použit feministkou Françoise d'Eaubonne v roce 1974. Ekofeministky tvrdí, že ženská práva jsou i práva přírody. Domnívají se, že příroda je propojena se společností. Ekofeminismus se obrací ke všem kulturám. (Srov. Vardlová, 2004, s. 210, 215, 216)

- **Spirituální feminismus**

Spirituálních feminismů je mnoho, ale všechny tyto feminismy mají společné to, že odmítají dualismus patriarchálních náboženství. (Srov. Vardlová, 2004, s. 210)

- **Kyberfeminismus**

Feministický směr nazývaný termínem *kyberfeminismus* se zabývá médii, komunikačními systémy a informačními technologiemi. To proto, že právě média mají velký vliv na naši společnost, stejně jako na její budoucnost a na důležité aspekty našeho žití, jako je trh práce, politika, způsob myšlení, systém vzdělávání, organizované zločiny, mocenské uspořádání, ale také využívání volného času a podobně. (Srov. Vardlová, 2004, s. 210)

2 ŽIVOT A TVORBA BENOÎTE GROULTOVÉ

2.1 ŽIVOT BENOÎTE GROULTOVÉ

2.1.1 DĚTSTVÍ BENOÎTE GROULTOVÉ

Ještě dnes žijící francouzská autorka, Benoîte Groultová, narozená 13. ledna roku 1920 v Paříži, byla v dětství rodiči nazývaná Rosie. Měla šťastné dětství, ale nestýská se jí po něm, což tvrdí v jedné ze svých posledních vydaných knih, které dala název *Odvážná zpověď* (*Histoire d'une évasion*, 1998).

Jako dítě byla spíše konvenční a poslušná holčička. Nebyla nijak zvlášť zajímavá, ani talentovaná.

„Byla jsem hezká holčička s velkýma, trochu vypoulenýma očima, ohůnkem rovných kaštanových vlasů a na svůj věk příliš smyslnými ústy, která jsem často zapomínala zavřít, díky čemuž jsem vypadala jako mentálně zaostalá a matku to trápilo.“ (Groultová, 1997, s. 14)

Maminka Benoîte se jmenovala Nicole Groultová, za svobodna Marie Poiretová. Narodila se v roce 1887 a byla to velmi krásná a soběstačná žena. Měla modré velké oči, krátké nakulmované vlasy a vždy červeně nalakované nehty. Nosila kožich a velký klobouk. Velmi dobře se cítila v Paříži, nesháněla venkov.

„Neuměla plavat, ani řídit auto. Byla šťastná pouze ve chvíli, kdy kreslila modely pro svůj módní salon nebo byla obklopena umělci či spisovateli, kteří k nám přicházeli vychutnat její opovážlivost a Andrého pečenou krůtu“ (Groultová, 1997, s. 16)

Když bylo Nicole osmnáct let, snila o povolání zpěvačky, ale stala se módní návrhářkou. Zpívala tedy jen ve svém volném čase. V roce 1907 se provdala za Andrého Groulta. O Rosie jednou napsala ve svém později nalezeném deníku:

„Rosie je bytost spíš chápavá, než tvůrčí. Ted' už vím, že nemá žádný zvláštní talent. Pochybuje o sobě, o své hodnotě, a příliš věří knihám. Je tvrdohlavá, ale není energická, a žije v jakési letargii, kterou pokládá za moudrost. Její síla, má-li nějakou, je jako meč v pochvě. Začínám ztrácet naději, že ho někdy tasí.“ (Groult, 1997, s. 19-20)

Nicole Groultová přišla o své dítě, osmnáctiměsíční dceru Marion. Ale nepropadla zoufalství. Za deset měsíců totiž porodila jinou holčičku, Floru.

Benoîte měla se svou matkou dobrý vztah, rozcházel se ale v názorech. Nicole například nesouhlasila s tím, aby se Benoîte stala učitelkou.

Sestra Benoîte Groultové, Flora, byla v mnoha ohledech po své matce. Byla velmi odlišná od Benoîte. Flora ráda malovala, byla velice krásná a dokonale se pohybovala v pánské společnosti. Po válce se vdala za anglického bankéře a odstěhovala se do Londýna.

Benoîte Groultová si spíše než se svou matkou, rozuměla s otcem, který ji podporoval nejen ve všech zálibách, ale i ve studiu. Benoîtin otec se jmenoval André Groult. Benoîte s ním jezdila na výlety do přírody, hlavně na hory. André Groult vystudoval přírodní vědy a pracoval jako restaurátor starého nábytku. Zemřel v roce 1967. Jeho žena zemřela hned tři dny po Andrého smrti.

2.1.2 VZDĚLÁNÍ BENOÎTE GROULTOVÉ

Benoîte Groultová nejdříve chodila do katolických škol, ve svých dvaceti letech ale ztratila víru. Studovala na Sorbonně, kde získala diplom z řečtiny, filologie, angličtiny a biologie. Vzdělání pro ni bylo velmi důležité, což v té době u žen nebylo obvyklé. Jak sama tvrdí, v jejích mladých letech bylo moderní a žádoucí, aby žena nebyla příliš vzdělaná. Poté pracovala v rozhlase, později učila angličtinu a latinu na soukromé škole.

Ráda jezdila s rodinou na pobřeží Bretaña lovit ryby. Pravděpodobně právě zde našla inspiraci pro napsání svých knih *Koráby lásky* (*Les vaisseaux du cœur*, 1988) a *Na jedné lodi* (*La Part des choses*, 1983). Dodnes je rybolov Benoîtiným oblíbeným koníčkem, kvůli kterému jezdí například do Irska.

2.1.3 PRVNÍ MANŽELSTVÍ

Benoîte Groultová byla několikrát vdaná. Jejím prvním manželem byl o rok mladší Pierre Huyet, syn ruské baronky a významného profesora medicíny. Benoîte si Pierra vzala v roce 1944, kdy byl ještě studentem.

„Končil studium medicíny, psal básně, byl autorem dvou her trochu ve stylu Jeana Anouilha. Byl nadaný, odvážný a měl smysl pro humor.“ (Groultová, 1997, s. 67)

V roce 1945 ale Pierre zemřel ve věku třidvaceti let na tuberkulózu. Benoîte toužila po dítěti a chtěla, aby mělo ruskou krev. Pokusila se proto po Pierrově smrti počít dítě s mladším bratrem Pierra, Philippem. Musela jednat rychle, aby dítě bylo pokládáno za Pierrovo. To se ale nepovedlo, neboť Philippe několik dní na to také zemřel. Benoîte tohle období popsala ve svém románu *Utajená tvář lásky (Les trois quarts du temps 1972)*.

2.1.4 ŽIVOT BENOÎTE PO VÁLCE

Když byl konec války a do Paříže přijeli Američané, Benoîte mohla alespoň myslet na jiné věci. Uzavřela tím smutné období týkající se smrti manžela a chtěla začít znovu. Nastávající období Benoîte popsala v díle *Deník pro čtyři ruce (Journal à quatre mains, 1963)*. Začala pracovat v rozhlase, také jako tlumočnice a hosteska. Benoîte společně s Florou pracovaly jako dobrovolné průvodkyně Američanů, pomáhaly cizincům poznat Paříž a umožnily jim, stejně jako ostatní hostesky, setkání s francouzskými rodinami. Chodilo se tančit do důstojnického klubu *Independence*. Dívky s vojáky jedly, bavily se, ale také se s nimi milovaly. Benoîte Groultová se k tomu vyjadřuje v *Odvážné zpovědi*:

„Američané nebyli muži: byli to naši osvoboditelé. Milovaly jsme se se znovu nabytou svobodou...nebo s nástroji té svobody, jestli vám to líp vyhovuje. V náručí těch mužů jsme slavily konec nacismu, znovuzískání své země, naději na všeobecný mír. To dávalo našim...pokleskům historický rozměr.“ (Groultová, 1997, s. 75)

Některé Francouzky se dokonce do Ameriky vdaly. I Benoîte se zamilovala do jednoho amerického vojáka, žida, který sloužil jako pilot. Chtěl se s Benoîte dokonce oženit, ale ona nechtěla. Vídala se s ním ale celý život a inspiroval ji k napsání díla *Koráby Lásky (Les vaisseaux du cœur, 1988)*.

2.1.5 DRUHÉ MANŽELSTVÍ

V roce 1951 si Benoîte Groultová vzala novináře Georgese de Cannes, se kterým se seznámila v rozhlase.

„Byl vysoký a hubený a měl oči zelené jako mech, jak se píše právě v milostných románech pro švadlenky“ (Groultová, 1997, str. 80)

Žila s ním čtyři roky. Měli spolu 2 dcery, Blandine a Lorenzo. Manželství s Georgesem ale nebylo nijak šťastné. Aby spokojené bylo, Benoîte se snažila být ze všech sil dobrou manželkou.

„Utěšovala jsem se myšlenkou, že nebyl nikdy ženatý a že se v dětství nenaučil, co je to být milován. Na mě teď bude odhalit mu slasti opravdové blízkosti.“ (Groultová, 1997, s. 82)

Vztah ale nebyl dobrý, neboť se manželé rozcházel v názorech. Georges hodně svou manželku Benoîte omezoval a myslel si, že ho nikdy neopustí. Jednou dal dokonce Benoîte facku a ona od Georgese odešla, manželství tak ukončili rozvodem. V tomto období začala Benoîte Groultová přemýšlet jako feministka. Vzepřela se tradici, chtěla být sama sebou, což jí Georges neumožňoval.

2.1.6 TŘETÍ MANŽELSTVÍ

Benoîtiným třetím a posledním manželem byl Paul Guimard z Nantes, kterého si Benoîte vzala v prosinci roku 1951. Velmi si s ním rozuměla. Byl to novinář a spisovatel. V roce 1956 vydal například knihu *Falešní Bratři*, za niž dostal cenu za nejlepší humoristický román a za knihu *Ulice le Havre* získal cenu *Interallié* v roce 1957. V roce 1953 porodila Benoîte Paulovi dceru Constance. Předtím si nechala udělat tajně několik interrupcí, byla často těhotná. Benoîte si s manželem koupila dvě chalupy v Raguenès, kam velmi ráda jezdila. Právě v době, kdy byla vdaná za Paula, se Benoîte rozhodla začít psát a publikovat. Jednoho dne totiž přijeli miliardáři, kteří sháněli lidi, kteří by s nimi jeli na cestu kolem světa. Upřednostňovali spisovatele, a proto vybrali Paula s manželkou. Ti ochotně jeli. Bylo to těsně po tom, co Paul získal cenu *Interallité* a tak byl velmi významným spisovatelem. V prosinci roku 1958 tedy nastoupili na loď *Shemaru*, v Cannes. Na lodi strávila Benoîte čtyři měsíce. Protože děti hlídala babička, měla Benoîte klid a čas na to, aby napsala deník. Ten jí po deseti letech posloužil k tomu, aby vydala svou knihu *Na jedné lodi (La Part des choses, 1983)*. Dále se na lodi věnovala překladům Američanky Dorothy Parkerové.

2.1.7 BENOÎTE JAKO NOVINÁŘKA, SPISOVATELKA, FEMINISTKA

V roce 1959 navrhl Paul, aby s ním Benoîte psala denní zpravodajství. To bylo pro Benoîte Groultovou velmi zajímavé, neboť se zde setkávala se zajímavými lidmi – spisovateli, filmaři, novináři. V té době se Benoîtina sestra Flora zrovna stěhovala

a Benoîte našla sešity, do kterých si Flora s Benoîte psaly své pocity a dojmy z let 1939-1945. Sestry se rozhodly zápisky upravit a v roce 1962 byla vydána kniha s názvem *Deník pro čtyři ruce (Journal à quatre mains, 1963)*. Protože kniha měla úspěch, Benoîte s Florou napsaly další dvě knihy, a to *Ženský rod v množném čísle (Le Féminin pluriel, 1965)* a *Bylo to dvakrát (Il était deux fois, 1967)*. Protože se Flora rozvedla se svým prvním manželem a vdala se podruhé, odjela do Helsinek. Její druhý manžel byl totiž jmenován velvyslancem ve Finsku. Benoîte proto začala psát a publikovat sama. Svou první knihu, román, napsala v roce 1972 a dala jí název *Utajená tvář lásky (Les trois quarts du temps, 1972)*. I Flora napsala svou vlastní knihu, kterou nazvala *Maxime neboli rozchod (Maxime ou la déchirure, 1972)*.

V roce 1971 byl vydán *Manifest 343*, což bylo prohlášení o povolení umělého přerušení těhotenství. Benoîte Groultovou velmi mrzelo, že jí nikdo nenabídl, aby Manifest podepsala jako jiné významné osobnosti. Sama Benoîte totiž tajně podstoupila nelegálních interrupcí hned několik. V tu chvíli si Benoîte uvědomila, že není pokládána za feministku, ani za dobrou spisovatelku. Bylo to zřejmě proto, že se nestýkala s ostatními feministkami a vydávala u jiného nakladatelství. (Groultová, 1997, s. 124)

„*Kdybych byla publikovala Problematiku feminismu nebo Paradigma podrobené ženy v Preses univesitaires de France nebo u Palota, kdybych si začala říkat socioložka a používala dvojí příjmení, což se v tomhle prostředí velice nosí, získala bych si autoritu daleko snadněji.*“ (Groultová, 1997, s. 129)

Benoîtino první ryze feministické dílo byla kniha *Budiž žena! (Ainsi soit-elle, 1975)*.

Benoîte Groultová dále psala pro časopis *Elle*, kde zveřejňovala své feministické názory. Psala pod nadpisy jako *Ženy zmizelé po padesátce, Příliš mnoho žen ještě nosí závoj, dokonce i ve Francii, 800 000 obětí, Úder čtyřicítky, a Otevřený dopis měšťákovi*. Benoîte Groultová poté psala také úvodníky pro časopis *Marie-Claire*, a protože se kniha *Budiž žena!* líbila i Claude Shreiberové, která toužila vydávat feministický časopis, oslovila tak Benoîte, aby psala fejetony do časopisu, který Claude nazvala *F-magazín*. Od roku 1982 je Benoîte Groultová členkou poroty prestižní literární ceny *Prix Femina*. V roce 1983 byl vydán Benoîtin román s názvem *Na jedné lodi (La part des choses, 1983)*. V roce 1997 bylo vydáno její dílo *Odvážná zpověď (Histoire d'une évasion, 1997)*, ve

kterém vypráví o svém životě a zkušenostech. Vyjadřuje ke zde také ke svým dílům, které předtím vydala.

2.2 DÍLO BENOÎTE GROULTOVÉ:

Jak již bylo výše zmíněno, Benoîte Groultová nejdříve psala knihy se svou setrou Florou. Mezi tituly, které sestry napsaly spolu, patří *Deník pro čtyři ruce (Journal à quatre mains, 1958)*, *Ženský rod v množném čísle (Le féminin pluriel, 1965)* a *Bylo to dvakrát (Il était deux fois, 1967)*. Všechny tyto knihy jsou romány.

V roce 1972 ale vydala svůj první samostatný román s názvem *Utajená tvář lásky (Les trois quarts du temps, 1972)*. Ve své vlastní tvorbě autorka pokračovala a napsala další romány jako jsou *Koráby lásky (Les vaisseaux du cœur, 1988)* a *Na jedné lodi (La part des choses, 1983)*

V roce 1975 napsala Benoîte Groultová svou sbírku feministických úvah nazvanou *Budiž žena! (Ainsi soit elle)*.

Významným dílem Groultové je *Odvážná zpověď (Histoire d'une évasson, 1997)*, v níž vypráví nejen o svém životě a o svých postojích a názorech, ale také o knihách, které Benoîte napsala.

2.2.1 KORÁBY LÁSKY

První román Benoîte Groultové, *Koráby Lásky*, vypráví příběh dvou odlišných lidí, intelektuálky a rybáře. Jedná se o dílo částečně autobiografické. Autorka popisuje příběh lásky dvou naprosto rozdílných lidí. První z nich je George Bezes, vzdělaná a sebevědomá dívka z Paříže, druhým je Gauvain Lozerech, bretaňský rybář.

George Bezes pracuje jako učitelka. Zajímá se o literaturu, umění a cizí jazyky. Je to žena velmi cílevědomá, inteligentní, vzdělaná a samostatná, lze ale říci, že i sobecká. Když ji Gauvain požádal o ruku, odmítla, neboť velmi zodpovědně myslela na následky. Velice dobře si uvědomovala, že každý z nich je jiný a manželství by nebylo šťastné. George ale s Gauvainem udržuje vztah i přes to, že se oba vstoupili do svazku manželského s někým jiným. Jsou tak nevěrní svým partnerům.

Gauvain Lozerech je bretaňský rybář. Většinu času tráví na moři. Na rozdíl od George jde o nevzdělaného, docela hloupého člověka. Nezná umění ani literaturu.

Protože jsou oba hlavní hrdinové rozdílní, často se hádají, protože mají příliš odlišné názory, postoje a zkušenosti. Jejich vztah je čistě milostný, založený na fyzické přitažlivosti.

K napsání díla *Koráby lásky* inspiroval autorku vztah s americkým pilotem, kterého Benoîte Groultová poznala těsně po válce v Paříži. V *Odvážné zpovědi* nazývá období, kdy se s ním setkala, *učením u Američanů*. Lze se domnívat, že ze svého milence udělala rybáře proto, jak moc blízký vztah má Benoîte k moři, rybolovu, pobřeží, plážím a všemu, co s mořem souvisí. Je třeba říci, že autorka má ráda Bretaň, je proto evidentní, že právě proto hlavní hrdina knihy pochází z Bretaně.

Román *Koráby lásky* vzbudil diskuze, protože byl označen za pornografii. Autorka ale fakt, že by se jednalo o pornografické dílo, vyvrací tvrzením:

„*V pornografii jde o zneužití těla druhého. V pornu láska neexistuje.*“ (Groultová, 1997, s. 213)

V tomto případě šlo zamilovaný pár, šlo o příběh lásky. O pornografii se tedy nejedná, ale je třeba podotknout, že není divu, že bylo dílo považováno za pornografii, neboť Benoîte píše velmi otevřeně, možná až vulgárně.

„*Kniha Koráby Lásky se stala bestsellerem ve Francii a měla obrovský úspěch i v Německu (více než dva miliony prodaných výtisků) a v celé severní Evropě. Ženy se cítily jakoby osvobozené výpovědí skutečně svobodné ženy. Naopak v jižní, latinské Evropě zůstaly ženy pod tímto líčením vášnivé lásky bojácně stát a muži pravděpodobně nesnesli samo pomyšlení, že žena může napsat román tohoto druhu.*“ (Groultová, 1997, s. 208)

2.2.2 ODVÁŽNÁ ZPOVĚĎ

V roce 1997 vydala Benoîte knihu, které dala název *Odvážná zpověď*. Benoîte ji napsala spolu s francouzskou novinářkou Josyane Savigneau. Benoîte Groultová v tomto díle vypráví o zajímavých událostech ze svého života, o dětství a dospívání, dospělosti, také o manželství a práci, o své literární tvorbě, ale hlavně o svých postojích k ustáleným zvykům a očekávání. Kniha je psána z větší části v první osobě jednotného čísla, neboť se jedná o autobiografii, ale jsou zde i pasáže psané formou interview, kdy se novinářka ptá

na podrobnosti a zajímavosti, které se týkají života a díla Benoîte Groultové. Lze říci, že spolu konzultují nad Benoîtinými názory. V předmluvě knihy je obsah díla dokonale vystižen slovy:

„Knihu Odvážná zpověď napsala B. Groult ve spolupráci s přední francouzskou novinářkou a šéfredaktorkou kulturní rubriky Mondu Josyane Savigneau, která jako by slavné spisovatelce nastavovala zrcadlo.“

Je zde také objasněno, čím se k psaní daných knih inspirovala, co ji ovlivnilo a co chtěla Benoîte Groultová svými příběhy vlastně říci.

3 FEMINISMUS V DÍLE BENOÎTE GROULTOVÉ:

3.1 KORÁBY LÁSKY

Benoîtino částečně autobiografické dílo *Koráby lásky*, které bylo inspirováno vztahem Benoîte Groultové k americkému pilotovi, vzbudilo velké diskuze. Jak je uvedeno výše, bylo označováno za pornografii. Lze se domnívat, že citlivý čtenář knihy se může cítit pohoršen či znechucen. Je to pro to, že autorka užívá velmi otevřený, místy až vulgární způsob popisování milostných scén. Těch v knize není málo. Spisovatelka ale, jak již bylo řečeno, popírá, že by se v díle vyskytovaly pornografické jevy. Je to proto, že hlavní aktéři jsou do sebe zamilovaní, a tudíž se o pornografii nejedná.

Další velikou diskuzi může vyvolat fakt, že se Benoîte Groultová, přes to, že se pokládá za feministku, v knize *Koráby lásky* nevyjadřuje ke svým feministickým postojům, nekritizuje roli muže a ženy. Skutečnost je taková, že i dílo *Koráby Lásky* je feministická próza. Autorka sice nekritizuje přímo nerovnoprávnost muže a ženy, ani problémy postavení různých pohlaví, ale vyjadřuje se nepřímě. Své feministické postoje demonstruje svým neobvyklým příběhem. Pokud se pozorně soustředíme nejen na vlastnosti a chování hrdinů, ale i na samotný děj příběhu, lze sledovat feministické postoje autorky, která knihu napsala.

Prvním příkladem odkazu feministického smýšlení Benoîte Groultové je chování hlavní hrdinky a obecně charakter obou hlavních postav knihy.

3.1.1 OBRAZ ŽENY

Hlavní hrdinka knihy, George Bezes, je moderní, velmi sečtělá, vzdělaná žena z Paříže. Má vlastní názory a ví, co od života chce. Hodně cestuje, zajímá se o dějepis a umění a ovládá cizí jazyky.

„V tomto bezstarostném desetiletí jsem ukončila svá studia dějin a klasické literatury s agregací, což mi umožnilo získat lektorské místo na Sorbonně;...“ (Groultová, 1988, s. 43)

Je na místě se domnívat, že autorka knihy zvolila jméno hlavní hrdinky příběhu záměrně. Lze to chápat jako odkaz na autorčinu oblíbenou feministku George Sandovou, která je jedním z Benoîtiných vzorů.

3.1.2 OBRAZ MUŽE

Milenec George Bezes, kterému autorka dala jméno Gauvain Lozerech, pochází z Bretane a pracuje jako rybář, později se stane námořníkem. Na rozdíl od George nemá vystudovanou univerzitu, nezajímá se o umění, literaturu, ani o cizí jazyky. Na svých cestách navštívil jen přístavy, a proto nezná ani hlavní města evropských zemí. Neumí plavat ani telefonovat a nemá vkus.

Uvedme zde tedy několik příkladů, ve kterých autorka zdůrazňuje neschopnost, nevzdělanost a nevkus hlavního hrdiny, Gauvaina.

„Nevěděl, co říci a já sama jsem nenašla žádné téma, které by měla položit studentka dějin a klasické literatury chlapci, který tráví většinu času na rybářské lodi v Irském moři?“ (Groultová, 1988, s. 17)

„Ale nedoplavala jsem daleko. Velice rychle jsem uhádla, že Gauvain neumí plavat. „K čemu by mi to bylo dobré? Jedině snad k tomu, abych se déle trápil, kdyby mě v noci spláchla vlna do ledové vody,“ řekl mi. Pochopila jsem, že k moři máme naprosto odlišný vztah.“ (Groultová, 1988, s. 19)

„Slíbil mi, že mi zatelefonuje dřív, než se nalodí. Tato perspektiva, i když nemohla přinést žádnou naději, přece jen oslabila krutost našeho rozloučení. Měla jsem si ovšem uvědomit, že Gauvain neumí telefonovat. Telefonní aparát, nedávno instalovaný ve vstupní chodbě jejich statku, otevřeně vši nepohodě, mu připadal jako zlověstné zařízení užitečné maximálně k tomu, aby se jím mohla zrušit schůzka nebo oznámit, že někdo zemřel. Gauvain na mne mluvil silným hlasem a přesně artikuloval, jako bych byla hluchá.“ (Groultová, 1988, s. 41)

„„Doufám, že sis dovezl taky ještě jinou košili než tuhle?“ ptá se George jedovatě a drží mezi dvěma prsty ten rudý předmět. „Proč? Tobě se nelíbí? Koupil jsem ji v Dakaru!“ „No dobře, pro Dakar je výborná, tam ji nevidím! Ale tady dovol, ať ti ji zabavím. Šilhala bych z ní.“ „Jak chceš, Karedig. Jsem rád, že se o mne budeš starat. Nikdo mi nikdy neřekl, co si mám koupit, a já sám tomu nerozumím. A pak, kašlu na to, vždycky nakoupím to, na co zrovna přijdu.““ (Groultová, 1988, s. 63)

„George vždycky otevírá tyto sáčky z hnědého papíru se zlou předtuchou, a protože není žádná dobráčka, jen stěží se jí daří zamaskovat sklíčenost z dalších nápadů svého kormorána. Dnešní dárek je nejohavnější. Vydala zděšený výkřik nad „západem slunce z perleti, palmami z obarvených korálů, domorodkami v sukních ze světélkujícího lýka“, to vše přikrášleno rudou září slunce ze vzadu umístěné žárovky. Ježišmarjá! Naštěstí k ní nikdy Gauvain nepřijde domů a nezjistí, že tohle dílo rozšíří muzeum hrůzy na dně jejího šatníku, kde již odpočívají tanečnice vyřezané na kokosovém ořechu - jeho první dárek, kabelka z velbloudí kůže s podšívkou z oranžově pruhovaného saténu a vyšívaný marocký polštář s jejich znaky zvěrokruhu – Vodnáře a Berana.“ (Groultová, 1988, s. 97)

„George se přemohla, aby neřekla: “Máš pravdu, ty jsi vlastně neviděl vůbec nic. A co je ještě horší, ty ses nikdy na nic nepodíval!“ Zlobila se na něho za celý Disneyland, za všechny ty prostoduché tváře i za jeho dětské oči, a dokonce i za příští den, protože exkurze, kterou si vybrali, zahrnovala příděl třiceti šesti hodin téhle hrůzy! “ (Groultová, 1988, s. 118)

„Ne vždycky dokážu skrýt pohoršení nad mezerami, které má ve svém vzdělání, nebo nesouhlas s jeho politickými názory.“ (Groultová, 1988, s. 173)

Jak je podle citací zřejmé, Benoîte Groultová tedy z hlavního hrdiny – muže, udělala *jednoduchého*, nepraktického, bodrého člověka, který se navíc velmi nevkusně obléká a kupuje své milence kýčovité dárky. Hlavní hrdince dala naopak charakter silné, inteligentní, moderní a soběstačné ženy, která je velmi krásná, vzdělaná a sebevědomá.

3.1.3 ODMÍTNUTÍ ŽÁDOSTI O RUKU

Oba tito lidé jsou do sebe zamilovaní. Když ale Gauvain Lozerech požádá svou milenkou George Bezes o ruku, je odmítnut. Opět se projeví rozvážnost a sebevědomí hlavní hrdinky. Je velmi uvědomělá a ví, že se intelektuálka k rybářovi nehodí. Gauvain je ale schopen pro George udělat cokoli, dokonce by kvůli ženě svého srdce vystudoval školu a našel si jinou práci než tu, která ho velmi baví.

„Zatímco jsem se pokoušela oddělit maso platýze od kůže a kostí, jak nejlépe to šlo, aniž jsem je mohla polknout, vyložil mi Gauvain představu o naší budoucnosti jako by projednával se svým rejdařem nějakou smlouvu. Přitom se krmil stejným soustředěním, jaké věnoval všemu, co dělal. Navrhl v poněkud zmateném pořadí, že zruší své zasnuby, změní zaměstnání, vystuduje všechno, co bude potřeba, poučí se o moderním umění

a hudbě, bude hodně čist, počínaje velkými spisovateli, zbaví se přízvuku, a až to bude všechno splněno, tak se se mnou ožení.“ (Groultová, 1988, s. 36)

George by naopak nic takového pro Gauvaina neudělala, v žádném případě by kvůli muži neměnila svůj život.

„Mlčela jsem, protože jsem mu na oplátku mohla nabídnout jenom neseriózní věci, na kterých nebylo možno založit život: svou bláznivou touhu po něm a svou lásku. Nechtěla jsem ani přerušit studia, ani se stát manželkou námořníka, ani žít v Larmor-Plage s jeho přáteli a s Yvonnou jako švagrovou, ani trávit neděle na stadiónu v Orientu a přihlížet, jak Gauvain proniká do trestného území protivníka.“ (Groultová, 1988, s. 37)

Čtenář je zvyklý na jiný model příběhů. Většinou bývá právě žena slepě zamilovaná do muže, který je ale z vyšší společnosti nebo je vzdělanější. Pokud někdo někoho odmítá, bývá to muž odmítající ženu. Autorka prohodila role.

Benoîte Groultová tedy udělala ze své hrdinky George velmi obdivuhodnou, sebevědomou ženu, která jedná racionálně. Gauvainovi dala charakter sympatického, obyčejného a hloupého člověka.

3.1.4 OBRAZ MUŽSKÉHO POHLAVÍ

Jak sama Benoîte přiznává v knize *Odvážná zpověď*, další demonstrací feministického smýšlení spisovatelky je způsob, jakým nazývá nebo popisuje mužské genitálie. Obvykle bývá *penis* nazýván v literaturách poněkud honosnějšími výrazy. Benoîte Groultová ale mužský pohlavní orgán v některých případech téměř zesměšňuje. Uvedme zde některé z autorčinych popisů:

„Zkoumá jej jenom palcem a ukazováčkem, brnká na něj odshora dolů a připadá jí legrační, jak nadhazuje hlavičkou. Je hladký jako kmen kokosovníku a kuriózně zakřivený, jak někdy tyto stromy bývají. Je světle béžový a vůbec ne profialovělý. Ani slovo „zduřelý“ se pro něj prostě nehodí. Pěkně kulatá hlavička uvolněná ze své kukličky jí připomíná francouzskou vojenskou přilbu s vypouklým okrajem na vycházkové holi, kterou pro ni v roce 1944 vyřezal jeden raněný voják.“ (Groultová, 1988, s. 61)

„Stiskne tu hruštičku ve své dlani a chvíli se baví představou, že se mu asi hned nepodaří vniknout tam, kam se jí samotné někdy nedaří zavést tampón Tampax!“ (Groultová, 1988, s. 61)

„Je fakt, že mužské zařízení svým zplihlým chobotem a dvěma již od narození stařecky svaštěnými kapsami, může vyvolávat smích.“ (Groultová, 1988, s. 96)

„Ano, dueño, teď mi ho tam dá, ten směšný béžový předmět s přílbíčkou na konci, a představ si, že v tom okamžiku se mi na světě nebude zdát nic krásnějšího než se otevřít tomuto muži, a až bude hluboko ve mně, pevně ho tam sevřít!“ (Groultová, 1988, s. 100)

„Poslouchej, Lozerechu, často se ptám sama sebe: Myslíš, že je to jenom kvůli tomuhle (George opřela svůj ukazováček o jeho poloschlíplý úd ležící mu na stehně), proč vymýšlím všechny ty kombinace, a hecujeme se k takovým výkonům, abychom se setkávali?“ (Groultová, 1988, s. 103)

„V tichu mu vzdávám díky a v ruce držím pevně jeho dosud obtloustlého ptáka. Gauvain usnul jako obvykle uprostřed věty a jeho sladký úd s ním. Když se ráno probudím, mám v ulitě své dlaně jen osmaženého měkkýše zapomenutého na dně rendlíku.“ (Groultová, 1988, s. 165)

Benoîte Groultová se v *Odvážné zpovědi* ke svým způsobům nazírání na mužské pohlaví vyjadřuje následovně:

„Myslím, že šokovala hlavně jedna maličkost: a to že se odvažuju ironicky popisovat mužské sexuální nádobičko. V erotických textech je mužské přirození božský orgán, jemuž nelze odolat. To, že žena mluví tak neuctivě o znacích mužské moci, je téměř svatokrádež. Vzpomínám si, jak mi čtenářky tajně špitaly: „Máte pravdu, že když vezmete varlata do ruky, připomínají žábu...jsou vlhká, studená a měkká... Nikdy jsem se neodvážila si to připustit.“ A kuckají se smíchy a přitom si rukou přikrývají ústa jako děti, které si dělají legraci z pana faráře.“ (Groultová, 1997, str. 213)

Dalším z jevů, díky nimž lze dílo *Koráby lásky* považovat za feministické, je konec příběhu. Na konci totiž zemře hlavní hrdina. Ne žena, jako to bývá obvyklé, ale muž. V tomto případě Gauvain. Benoîte se vyjadřuje k tomuto faktu následovně:

„Nikdo se neptá, proč spáchala sebevraždu Emma Bovaryová...to je normální. Anna Karenina se vrhne pod vlak, paní de Mertreuil je zohyžděna vitriolem, Sadovu Justinu zabije blesk z nebes. Paní de Renal umírá smutkem a Marguerite Gautierová podléhá tuberkulóze...Ženy jsou automaticky trestány za to, že příliš milovaly.“ (Groultová, 1997, s. 211.)

Autorka na otázku, kde se dále v *Korábech lásky* vyskytuje feminismus, odpovídá v *Odvážné zpovědi* takto:

„Jsem ráda, že tam není příliš vidět, protože jde o román, ale tu knihu utvářel feminismus. Bez lásky a svobody v lásce chybí životu smysluplnost a žena nemůže plně rozkvést. A feministická je ta kniha i proto, že aspoň jednou není vášeň zatracována a hrdinka nezešílí, nestane se jí neštěstí ani nespáchá sebevraždu, nestihne ji boží trest... Právě ženě se nakonec podaří v životě uspět, a nejen to...“ (Groultová, 1997, s. 210)

SHRNUTÍ

Jak jsme mohli vidět, feminismus je v *Korábech lásky* trochu ukryt, ale přesto je evidentní, že knihu psala feministka. Feministických prvků je v tomto románu hodně. Nejvýraznějším feministickým jevem je charakter obou hlavních hrdinů, přičemž žena hraje roli velice inteligentní, krásné a sebevědomé ženy z hlavního města, která ví, co od života žádá a jedná velmi racionálně, naproti tomu muž je zde nevzdělaný, ale dobrosrdečný člověk z venkova, který se spíše než rozumem, řídí srdcem a jedná tak někdy nerozvázně.

Velmi feministický je také způsob, jakým autorka knihy *Koráby lásky* nazývá mužské genitálie. Obvykle je v erotických knihách psáno o mužském přirození spíše honosnými výrazy, ale Benoîte Groultová se přímo vyžívá v užívání legračních, pro muže téměř ponižujících výrazů.

Na konci knihy zemře hlavní hrdina, nikoli hrdinka, což byl další z Benoîtových způsobů, jak upoutat pozornost na své feministické smýšlení, neboť jsme z klasických literatur zvyklí spíše na tragický osud ženy, nikoli muže.

3.2 ODVÁŽNÁ ZPOVĚĎ

Jak již bylo uvedeno, kniha *Odvážná zpověď* je životopisné a velmi feministické dílo. Benoîte zde píše o svém životě a vyjadřuje se k němu svými feministickými postoji. Kniha je psaná formou vyprávění, ale část knihy má podobu rozhovoru, kdy novinářka pokládá autorce otázky a žádá objasnění a vysvětlení toho, co Benoîte napsala, řekla nebo udělala. Sama autorka o knize *Odvážná zpověď* v úvodu napsala:

„Tuto hybridní knihu, ani autobiografii v obvyklém smyslu slova, ani sérii rozhovorů, ani feministický esej, jež však vychází ze všech těchto tří žánrů, jsem napsala proto, že chci využít více možností k lepšímu porozumění případu, který není pouze můj.“

(Groultová, 1997, úvod)

3.2.1 ŽENA V OČÍCH MUŽE

Již v úvodu knihy se Benoîte vyjadřuje k dnešní společnosti jako feministka. Kritizuje ji za to, co od žen očekává. Nelíbí se jí, že se ženám předsouvají určité pozice. Dále jí vadí to, že se na feminismus dnes zapomíná. Benoîte Groultová kritizuje dnešní kult krásy a s tím související pohled muže na ženu jako sexuální objekt. Podle Benoîte je ženám kladeno na vinu to, že stárnou a tento obraz ve svém pokročilejším věku už nejsou schopny nabízet. Benoîte Groultové nesouhlasí s tím, jak se k této problematice staví časopisy.

„Skončily televizní relace věnované ženám, téměř neznámé historii jejich postavení ve společnosti, jejich profesionálním problémům ve světě, jenž nebyl stvořen pro ně. Od chvíle, kdy přestal vycházet F-Magazine, to nádherné dobrodružství, neexistuje jediný feministický časopis. Znovu jsme uzavřeny do tradičního koloběhu: móda, krása, sex-appeal, redukční diety, touha mít velká ňadra či úzké boky, podle toho, co se zrovna žádá. A nezbytně články o soukromém životě filmových hvězd a princezen, stále se opakující témata, z nichž je připravováno nechutné menu našich časopisů. Stejně jako v době mého dospívání nenacházím v jediném časopise vzory pro mladé dívky, nevidím tam silné, originální a tvůrčí osobnosti, s nimiž by se toužily identifikovat. Na stránkách módních revue se vyskytují pouze „top modelky“, kvintesence ženskosti, ženské zjevy, dokonalé ve své neosobitosti. Mají tu výhodu, že odpovídají mužskému vkusu, ale ženy tím, že jsou nuceny se s nimi srovnávat, většinou ztrácejí sebejistotu. V nejistých dobách, kdy se

mužská identita dostává do krize, se všechno, co ženám podryvá sebevědomí, báječně hodí.“ (Groultová, 1997, úvod)

Ke konci knihy se ke stejnému tématu vrací:

„Mám za zlé našim časopisům, že se účastní tohoto spiknutí a házejí přes palubu ženy starší než padesát let. Dokonce i čtyřicítka je podezřelá. Top modelky jsou stále mladší a mladší. Není jim už těch osmadvacet či třicet jako manekýnkám mé matky. Spíš mezi patnácti a dvaceti. Zároveň nám názorně předvádějí, že žádná žena není příliš mladá pro žádného muže, samozřejmě pokud to není nějaký vyvrženec společnosti.“ (Groultová, 1997, s. 225)

3.2.2 OBRAZ ŽENY VE SPOLEČNOSTI

Benoîte Groultová se narodila v roce 1920, tedy v době, kdy ještě ve Francii neměly ženy právo volit. Benoîte neměla, stejně jako ostatní ženy té doby, téměř žádná práva. Vyrůstala ve společnosti, kde se neočekávalo, že by si žena našla nějakou zajímavou práci, nebo že by studovala a zajímala se například o politiku. Od dívky čekalo jen to, že se dobře vdá, tím se zabezpečí a věc je vyřízena. Tuhle skutečnost Benoîte velmi kritizuje.

„Pak bylo vhodné nemít příliš mnoho škol. Z toho dívky ošklivěji (pouze dívky) a jsou pokládány za modré punčochy. A konečně bylo žádoucí nemít nějaké nevhodné názory, nejlépe nemít vůbec žádné, zvláště politické ne. Protože ONI nemají rádi náfučky a z takové dívky se rychle stane stará panna, chudinka, která vzbuzuje jen politování a posměch. Ať jsem dělala, co jsem chtěla, prostě to s konečnou platností byli mužští, a jedině oni, kdo drželi klíče od mé budoucnosti.“ (Groultová, 1997, s. 19)

Stejně tak to bylo i s její sestrou. Ani na ni se nehledělo jako na člověka, který by si rád vybral své zaměstnání a věnoval se tomu, co ho baví.

„Flora se učila kreslit. Malovala talíře pro Christofla. Byla by se stala ilustrátorkou, kdyby nenarazila na velice bohatého anglického bankéře a nevdala se. Tím ji začali pokládat za zajištěnou, a o její profesi se už nemluvalo. Odstěhovala se do Londýna. Tam pracovat nemohla.“ (Groultová, 1997, s. 66 - 67)

Ani Benoîtina matka v životě nedělala to, co původně chtěla. Toužila se stát zpěvačkou, ale protože žila v době, kdy se to nehodilo, pracovala jako módní návrhářka. I o tom píše Benoîte v *Odvážné zpovědi* a nahlíží na tehdejší společnost kritickým okem.

„V osmnácti letech snila o tom, že se stane zpěvačkou. V jejím prostředí bylo ovšem něco takového nemyslitelné. Navrhovat šaty se nezdálo tak skandální, připomínalo to vyšívání či šití, což byla činnost ženě povolená...Nevadilo, že matka neuměla ani pořádně přišít knoflík. Rozhodla se tedy pro módu stejně jako před sedmnácti lety její bratr Poiret, ale zpívat nepřestala.“ (Groultová, 1997, s. 38)

3.2.3 ABSENCE ŽEN V CÍRKVI A LITERATUŘE

Benoîte Groultová trávila jako mladá hodně času v katolických školách. Teď ale církve dost kritizuje. Vadí jí, že ženy nemají žádné vhodné vzory, kterým by se mohly chtít podobat. Právě díky absenci žen v církvi Benoîte ztratila víru. V *Odvážné zpovědi* uvádí příklady nedostatku ženského elementu v církvi.

„U nohou naší mužské trojice vidíme pouze zhroucenou postavu Panny Marie. Jenže ta je díky své neposkvrněnosti a panenství hned dvojím popřením přírody, tudíž pro ženy představuje nenapodobitelný vzor. Smutný osud téhle Matky Sedmiboletné, ponížene se krčící před tváří Boha a jeho božského Syna, není zrovna to, co by nás povzbuzovalo na cestě k emancipaci. Jistě, měly jsme několik světic, nejčastěji mučednic, proslavených tím, že přišly o ňadra nebo o hlavu, jenže ty nikdy nenapsaly sebemenší evangelium, epištolu, dokonce ani jedinou věštbu jako Pýthie delfská, ani jediné důležité pojednání.“ (Groultová, 1997, s. 23-24)

„Myslím, že jsem ve svých dvaceti letech ztratila víru především kvůli téhle do nebe volající absenci žen v církvi – v evangeliích, v hierarchii v liturgii. Rituální oslovení ozývající se každou neděli z kazatelny: Mí drazí bratři, mě okamžitě vyřadilo ze společenství posluchačů. Ještě jsem to nedokázala z ženského hlediska analyzovat, cítila jsem setím však ponížena. Do ústavu svaté Klotildy přicházel každé ráno sloužit mši kněz, doprovázeli ho ovšem jeho ministranti, jako by mezi stovkami dívenek klečících před ním nebyla ani jediná hodna aktivní účasti na bohoslužbě. Přítomnost těch rošťáků oblečených v rudých hábitech a pověřených úkolem, jenž nám připadal úctyhodný, shlížejících na pobekávající stádo „křivochcalek“, jak nám říkali, ze mě možná udělalo feministku daleko bezpečněji než jakékoliv přednášky.“ (Groultová, 1997, s. 24)

„Je těžké obejít se bez matek zakladatelek, zvláště když se hroutíme pod autoritou otců, počínaje naším věčným Otcem, praotcem všech Římanů, Otcem papežem znásobeným všemi církevními Otcí, i francouzský ježíšek je otec – Le père Noël – stejně jako svatý Mikuláš a velebný otec, zpovědník, jemuž svěřujeme samu podstatu svých dětských duší,

než poklekne před Bohem Otcem a pojmenujeme božského Syna v podobě hostie, kterou smí přiložit k našim rtům pouze zpovědník. Zatímco i na policejních komisařstvech dnes vyslychá ženy ženský personál, církve se to ani nedotklo: žádná jeptiška, dokonce ani matka představená nemá právo vyslechnout nějakou ženu či dívku u zpovědi.“ (Groultová, 1997, s. 31)

Dále ve své knize kritizuje řeckou kulturu. V řecké mytologii se, na rozdíl od křesťanství, ženy vyskytují, ale i ony mají podle autorky *Odvážné zpovědi* špatné osudy.

„Každá z nás mohla snít o tom, že se vyrovná Antigoně, ženě, jež inspirovala tolik autorů. Ovšem jen krátce, než ji ve dvaceti letech odsoudili za neposlušnost k zaldění zaživa. Zbývala Helena, jejíž půvab byl příčinou trojské války, ve které zemřeli nejlepší z Řeků. A Jakosta, jež se provdala za Oidipa, aniž věděla, že je její syn. Když to zjistila, v zoufalství se oběsila. A konečně Ifigenie, obětovaná v šestnácti letech kvůli nevhodnému počasí, či Adriana, kterou svedl a opustil na liduprázdném ostrově Theseus. A vražedkyně dětí Médea, stejná čarodějnice jako její sestra Kirké, což je ovšem nezachránilo před tím, aby byly také opuštěny. A samozřejmě odvážná Andromaché. Ve skutečnosti symbolické postavy odsouzené k tomu, aby byly poraženy, staly se obětí. Ostatně Aischylos, Sofokles, Euripides a všichni ostatní vylíčili jejich osudy ve strašlivých a nádherných tragédiích, jejichž krása je jen dalším argumentem proti ženám.“ (Groultová, 1997, s. 24-25)

Dále Groultová pokračuje tvrzením, že žena je podle těchto kultur tou horší polovinou lidstva. Uvádí dále příklady z klasické kultury. Od počátku francouzských dějin jsou ženy vyloučeny z důležitých okamžiků historie. Nedostatek žen je podle Benoîte nejen v dějepisu, ale také v literatuře. Výjimku tvoří jen Johanka z Arku, která ale také za své činy platila krutě svým životem.

„Takže si dokážete představit tu spoušť na Sorbonně v roce 1941. Náš panteon je prostě prázdný. S výjimkou, k pravda, hrdinky nejvýznamnější: Jany z Arku, ostatně další panny, jediného potomka mystických amazonek a jediné ženy, která měla odvahu prolomit okovy svého postavení a svého ženství. Jak známo, byla za to potrestána a stejně jako Antigonu, Ifigenii a Jokastu ji čekal krutý a tragický konec.“ (Groultová, 1997, s. 26)

3.2.4 SOUŽITÍ ŽENY S MUŽEM

Je třeba říci, že když byla Benoîte mladá, neměla důvody dívat se na svět očima feministky. Vyrůstala v rodině, která byla atypická tím, že v ní fungoval spíše matriarchát. Tatínek Benoîte se ke své ženě choval velmi slušně. Až když Benoîte poznala vnější prostředí, které se netýkalo její rodiny, nýbrž rodin ostatních, také chování jejího druhého manžela, není divu, že se stala feministkou. Právě již zmíněná absence žen v církvi a literatuře Benoîtiny feministické názory ještě podpořila.

„Rodinné prostředí, kde vesele vládl matriarchát, a dokonalá úcta mého otce k jeho ženě, dcerám a ženskému pokolení vůbec mě zrovna moc nepřipravily na to všudypřítomné sebejisté nepřátelství k ženám, které jsem později objevila v okolním světě.“ (Groultová, 1997, s. 30)

Benoîte Groultová dále popisuje v knize *Odvážná zpověď* soužití se svým druhým manželem, Georgesem, které pro Benoîte nebylo příjemné. Jako feministka jeho chování a chování mužů, kteří se ženami jednají stejným nebo podobným způsobem jako Georges, velmi kritizuje. Manžel se k Benoîte nechoval jako k rovnocenné partnerce, která má vlastní postoje, zkušenosti a názory, ale jako k ženě, která se jen stará o děti a domácnost. Nesnášel, když řekla, co si myslí nebo když o nějaké problematice věděla více, než on. Je to podle ní důsledkem toho, jak byly ženy té doby vnímány.

„Bylo to neviditelné vězení, z něhož bylo díky výchově vštěpované dívkám té doby velice těžké uniknout. Člověk by v sobě musel mít skutečně silného ducha vzpoury, být výjimečnou osobností, aby se z toho vymanil. Jenže já to zcela běžně nebyla.“ (Groultová, 1997, s. 104)

Benoîte také zmiňuje tehdejší postoje k novorozencům. Sama Benoîte toužila po synovi, protože společnost to tak žádala. Svůj tehdejší postoj a postoj celé společnosti k této problematice kritizuje v *Odvážné zpovědi*.

„Musím ale sebekriticky přiznat, že touha po synovi byla všeobecným jevem. Neznám nikoho, muže ani ženu, kteří by v té době chtěli holčičku. Teprve když jsme ospravedlnily svou existenci tím, že jsme daly život malému samci, že z našich útroh konečně vyšel minipenis, směly jsme ležérně prohodit: “Byla bych chtěla holčičku...” Ale ne dřív. Matky

chlapců jakoby byly daleko zasloužilejší, odvážnější, jako by daleko lépe splnily svůj pozemský úkol.“ (Groultová, 1997, s. 88)

Benoîte Groultová píše v *Odvážné zpovědi* také o svém nesouhlasu s tím, že ve francouzštině je mnoho názvů profesí, které nemají ženský rod a používá se tedy pro jejich označení výraz v mužském rodě. Benoîte předsedala v letech 1984-1986 komisi zabývající se právě problémem tvorby ženského rodu slov, označujících zaměstnání. Podle Benoîte je velmi důležité, aby byly vytvořeny ekvivalenty, označující povolání, i v ženském rodě. (Groultová, 1997, s. 164)

SHRNUTÍ

V *Odvážné zpovědi* je feminismus autorky Benoîte Groultové vyjádřen nejrůznějšími způsoby. Benoîte zde například kritizuje společnost za to, že je žena vnímána jako sexuální objekt. Podle Benoîte tento fakt podporují i dnešní časopisy, na jejichž titulních stránkách vidáme hubené ženy, díky kterým skutečné ženy ztrácí sebejistotu. Protože je *Odvážná zpověď* dílem autobiografickým, lze se v něm dozvědět podrobnosti o mládí autorky, která „*zpověď*“ napsala. Popisuje zde například to, co se od ženy čekalo, když byla Benoîte mladá. Nebylo tehdy moc běžné, aby žena studovala. Benoîte do svých dvaceti let chodila do katolických škol, ale kvůli absenci žen v církvi ztratila víru. Možná tehdy začala uvažovat jako feministka. Autorka v díle popisuje i své nešťastné manželství s prvním manželem, Georgesem, který vnímal svou ženu spíše jako ženu v domácnosti, která by neměla mít vlastní názory, což se samozřejmě Benoîte nelíbilo. Benoîte Groultová se v *Odvážné zpovědi* také vyjadřuje ke svému nesouhlasu s tím, že ve francouzštině existuje mnoho názvů profesí, které nemají svůj ženský ekvivalent, což Benoîte vnímá jako diskriminaci.

ZÁVĚR

Feministickou historii dělíme na dvě vlny. První vlna si kladla za hlavní cíl získat pro ženy volební právo a dosáhnout rovného přístupu ke vzdělání pro obě pohlaví. Druhá vlna feminismu se snažila odstranit přetrvávající nerovnosti mezi muži a ženami.

V dnešní době se spíše než o feminismu, hovoří o feminismech, neboť feministických směrů je celá řada. Feministické směry dělíme do tří kategorií. Na generově reformní feminismy, feminismy generově motivovaného odporu a na třetí vlnu feminismu, která navazuje na vlnu druhou.

Významná feministka současnosti, Benoîte Groultová, prožila své mládí v době, kdy ženy neměly téměř žádná práva. Do svých dvaceti let byla věřící, chodila do katolických škol, ale díky absenci žen v církvi ztratila víru.

Své první knihy, jako například známý *Deník pro čtyři ruce*, vydala se svou sestrou Florou, ostatní díla ale publikovala již sama. Mezi její významné knihy patří *Koráby lásky*, *Utajená tvář lásky*, *Na jedné lodi*, *Budiž žena!* a *Odvážná zpověď*. Benoîte Groultová také psala články pro *F-Magazine* a dnes je členkou poroty literární ceny *Prix Femina*.

Autorka práce se soustředila na rozbor dvou knih, které Benoîte Groultová napsala, románu *Koráby lásky* a životopisu s rozhovory, *Odvážné zpovědi*.

V díle *Koráby lásky* je feminismus demonstrován příběhem, charakterem postav i slovníkem, který spisovatelka používá. Z hlavní hrdinky udělala Benoîte Groultová vzdělanou a samostatnou ženu, ale muži dala charakter obyčejného hloupého člověka. Dále svůj feministický postoj dokázala způsobem, jakým nazývá mužské genitálie. Na konci knihy zemře muž, nikoli žena, což lze také beze sporu považovat za projev feministického smýšlení významné spisovatelky.

Odvážná zpověď je, jak už titul knihy napovídá, spíše knihou, ve které Benoîte hovoří o svých zážitcích, zkušenostech, ale také o postojích a názorech. Feministické myšlenky jsou, vzhledem k obsahu knihy, četné. Benoîte Groultová se například vrací ke svému mládí, kdy se od ženy nečekalo nic jiného, než že se dobře vdá. Píše také o svém názoru na církev, kde podle Benoîte chybí ženy, stejně jako v literatuře. Dále kritizuje dnešní časopisy, které podle Benoîte podporují společnost v tendenci vnímání ženy jako sexuálního objektu. Píše dále o své snaze zařadit do francouzského jazyka názvy pro povolání také v ženském rodě.

RESUMÉ

Ce travail, divisé en trois parties, propose une étude du Féminisme ainsi que celle de la vie et de l'œuvre d'une féministe française, Benoîte Groult.

Le premier chapitre contient la définition et les caractéristiques du féminisme. Cette partie est aussi orientée vers l'histoire du féminisme. Cette dernière se classifie en deux vagues. Il est aussi consacré aux courants variés de la pensée féministe qui sont les plus importants comme les féminismes de la réforme qui sont, par exemples, le féminisme socialiste ou le féminisme libéral. Puis, il y a des féminismes de résistance qui contiennent, par exemple, le féminisme radical. Les féminismes qui sont appelés « une troisième vague » sont, par exemples, l'« ekoféminisme » ou le « féminisme postmoderne ».

Le deuxième chapitre présente la vie et l'œuvre de la féministe Benoîte Groult. Benoîte Groult était chrétienne, mais à cause de l'absence des femmes dans l'Église, elle a perdu sa foi. Elle a étudié à la Sorbonne où elle a obtenu une licence de Lettres puis elle est devenue professeur. Elle a épousé Georges de Caunes avec lequel elle a deux filles, Blandine et Lison. Après qu'ils aient divorcé, elle a épousé le romancier et journaliste Paul Guimard avec lequel elle a aussi une fille qui s'appelle Constance. Aujourd'hui, Benoîte Groult est membre du jury de Femina. Elle a commencé à écrire avec sa sœur Flora des livres comme *Journal à quatre mains*, *Le Féminin pluriel* ou *Il était deux fois*. Après, elle a commencé à publier des livres qu'elle a écrits seule. Ses livres les plus connus sont : *Les Trois-quarts du Temps*, qui est son premier livre, *Ainsi soit-elle*, un livre dont les pensées sont très féministes, *Les Vaisseaux du cœur*, un roman très connu et enfin un livre autobiographique, *Histoire d'une évasion*.

Le troisième chapitre présente les pensées féministes dans l'œuvre de Benoîte Groult. Pour cette analyse, nous avons choisi un roman, *Les Vaisseaux du cœur*, et le livre autobiographique, *Histoire d'une évasion*, parce que ces deux livres sont complètement différents du point de vue du style d'écriture et de la démonstration des opinions féministes d'écrivain. Alors, nous pouvons voir que cette féministe peut montrer son féminisme dans le roman mais aussi dans l'autobiographie.

SEZNAM LITERATURY

1. FRIEDAN, B.: *Feminine mystique*. Pragma, Praha: 2002. Rozšířené vyd. 596 str.
ISBN 80-7205-893-2.
2. GROULTOVÁ, BENOÎTE. *Budiž žena!!*. PRAHA: KNIŽNÍ KLUB, 1996. ISBN 80-7176-188-5.
3. GROULTOVÁ, BENOÎTE. *Odvážná zpověď*. PRAHA: KNIŽNÍ KLUB, 1997. ISBN 80-7176-821-9.
4. GROULTOVÁ, BENOÎTE. *Koráby lásky*. PRAHA: KNIŽNÍ KLUB, 1988. ISBN 80-85634-07-4.
5. GROULTOVÁ, BENOÎTE. *Na jedné lodi*. PRAHA: KNIŽNÍ KLUB, 1995. ISBN 80-7176-231-8.
6. *Ilustrovaná encyklopedie 1, A-I*. Praha: Encyklopedický dům, 1995. ISBN 80-901647-3-0.
7. MORRISOVÁ, Pam. *Literatura a feminismus*. Brno: Host, 2000. ISBN 80-86055-90-2.
8. *Slovník cizích slov*. Praha: ENCYKLOPEDICKÝ DŮM, 1996. ISBN 80-90-1647-8-1.
9. VARLOVÁ, JANA DEACRLI. *ABC Feminismu*. BRNO: NESEHNUTÍ, 2004. ISBN 80-903228-3-2.
10. *Feminismus.cz*. *Feminismus.cz* [online]. 2003 [cit. 2012-04-19]. Dostupné z: <http://feminismus.cz/>
11. *Champs libres à...* Benoîte Groult. In: *Vimeo.com: Les Champs Libres* [online]. 9 juin 2011 [cit. 2012-04-19]. Dostupné z: <http://vimeo.com/29419711>